بسم الله الرحمن الرحيم

ހައިކޯޓް / ދެކުނު ބްރާންޗް
ސ. ހުޅުދޫ - މީދޫ
ދިވެހިރާއްޖެ

ޤަޟިއްޔާ ނިމުނު ގޮތުގެ ޚުލާޞާ

- ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު: 2016/HC-S-A/88
- އިސްތިއުނާފު ކުރި ފަރާތް:

1- ނަން: އާމިނަތު ހުސައިން
* އައިޑީ ކާޑު ނަންބަރު: A025465
* ދާއިމީ އެޑްރެސް: ގުލްފާމްގެ / ސ.މަރަދޫ
* މިހާރުގެ އެޑްރެސް: ގުލްފާމްގެ / ސ.މަރަދޫ

2- ނަން: މަރިޔަމް ސަޢީދާ
* އައިޑީ ކާޑު ނަންބަރު: A017599
* ދާއިމީ އެޑްރެސް: ގުލްފާމްގެ / ސ.މަރަދޫ
* މިހާރުގެ އެޑްރެސް: ގުލްފާމްގެ / ސ.މަރަދޫ

- އިސްތިއުނާފު ކުރެވުނު ފަރާތް:

1- ފަރާތުގެ ނަން: ޒަރީނާ ޙުސައިން
* އައިޑީ ކާޑު ނަންބަރު: A017785
* ދާއިމީ އެޑްރެސް: ގުލްފާމާގެ / ސ.މަރަދޫ
* ދާއިމީ އެޑްރެސް: ގުލްފާމާގެ / ސ.މަރަދޫ

2- ފަރާތުގެ ނަން: ޢަބްދުﷲ ޖަމީން
* އައިޑީ ކާޑު ނަންބަރު: A053291
* ދާއިމީ އެޑްރެސް: ޖަމީން / ސ.މަރަދޫ
* މިހާރުގެ އެޑްރެސް: ޖަމީން / ސ.މަރަދޫ

3- ފަރާތުގެ ނަން: އާޒިމް ސަޢީދު
* އައިޑީ ކާޑު ނަންބަރު: A319037
* ދާއިމީ އެޑްރެސް: ސަންރައިޒް / ސ.މަރަދޫ
* މިހާރުގެ އެޑްރެސް: މ.ސިނަމާލެ

4- ފަރާތުގެ ނަން: އަޙްމަދު ރިޔާޒު
* އައިޑީ ކާޑު ނަންބަރު: A319040
* ދާއިމީ އެޑްރެސް: ސަންރައިޒް / ސ.މަރަދޫ
* މިހާރުގެ އެޑްރެސް: މ.ސިނަމާލެ

5- ފުރިހަމަ ނަން: މުޙައްމަދު އަނީފް
* އައިޑީކާޑު ނަންބަރު: A161308
* ދާއިމީ އެޑްރެސް: ސަލްމުގެ / ސ.ހިތަދޫ
* މިހާރުގެ އެޑްރެސް: ސަލްމުގެ / ސ.ހިތަދޫ

6- ފުރިހަމަ ނަން: އަޙްމަދު އަރޫން
* އައިޑީކާޑު ނަންބަރު: A278159
* ދާއިމީ އެޑްރެސް: ގުލްފާމްގެ / ސ.މަރަދޫ
* މިހާރުގެ އެޑްރެސް: ގުލްފާމްގެ / ސ.މަރަދޫ

7- ފުރިހަމަ ނަން: އިބްރާހީމް އަންވަރު
* އައިޑީކާޑު ނަންބަރު: A304431
* ދާއިމީ އެޑްރެސް: ގުލްފާމްގެ / ސ.މަރަދޫ
* މިހާރުގެ އެޑްރެސް: ގުލްފާމްގެ / ސ.މަރަދޫ

8- ފުރިހަމަ ނަން: ހަސަން އަމީން
* އައިޑީކާޑު ނަންބަރު: A277564
* ދާއިމީ އެޑްރެސް: ގުލްފާމްގެ / ސ.މަރަދޫ
* މިހާރުގެ އެޑްރެސް: ގުލްފާމްގެ / ސ.މަރަދޫ

9- ފުރިހަމަ ނަން: ފާޠިމަތު އަރޫސާ
* އައިޑީކާޑު ނަންބަރު: A125120
* ދާއިމީ އެޑްރެސް: ސަލްމުގެ / ސ.ހިތަދޫ
* މިހާރުގެ އެޑްރެސް: ސަލްމުގެ / ސ.ހިތަދޫ

10- ފުރިހަމަ ނަން: މަރިޔަމް ޒުހްރާ
* އައިޑީކާޑު ނަންބަރު: A278160
* ދާއިމީ އެޑްރެސް: ގުލްފާމްގެ / ސ.މަރަދޫ
* މިހާރުގެ އެޑްރެސް: ގުލްފާމްގެ / ސ.މަރަދޫ

11- ފުރިހަމަ ނަން: ޢައިޝަތު އަމީނާ
* އައިޑީކާޑު ނަންބަރު: A304429
* ދާއިމީ އެޑްރެސް: ސަލްމުގެ / ސ.ހިތަދޫ
* މިހާރުގެ އެޑްރެސް: ސަލްމުގެ / ސ.ހިތަދޫ

- ރަޖިސްޓަރީ ކުރެވުނު ތާރީޚު: 11 ޛުލްޤަޢިދާ 1437
  14 އޯގަސްޓު 2016
- * ނިމުނު ތާރީޚު: 23 ޛުލްޤަޢިދާ 1439
  05 އޯގަސްޓު 2018

- އިސްތިއުނާފުކުރި ކުރެވުނު ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު: 71/S3C/2014
- ނިންމި ކޯޓު: އައްޑޫއަތޮޅު މަރަދޫ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓު
- ޤަޟިއްޔާގެ ބާވަތް: ގޯތި ގެދޮރާއި މުދާ ވަކިކުރުން
- ޤަޟިއްޔާ ހުށަހެޅުނު ތާރީޚު: 14 މެއި 2014
- ޤަޟިއްޔާ ނިމުނު ތާރީޚު: 21 ޖުލައި 2016

- **ދަޢުވާގެ ޚުލާޞާ:**

މިއީ އައްޑޫއަތޮޅު މަރަދޫ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 71/S3C/2014 ޤަޟިއްޔާ ނިންމާފައިވާނީ ޝަރުޢީ ނުވަތަ ޤާނޫނީ އުސޫލުތަކާއި ޚިލާފަށްކަމަށް ބުނެ، އެޤަޟިއްޔާ އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް ސ. މަރަދޫ / ގުލްޒާރުގެ، އާމިނާ ހުސައިން އާއި ސ. މަރަދޫ / ގުލްޒާރުގެ، މަރިޔަމް ސަޢީދާގެ ފަރާތުން ހުށަހެޅުމުން ބަލައިގަތް ޤަޟިއްޔާއެކެވެ.

މިޤަޟިއްޔާގައި އިސްތިއުނާފު ދަޢުވާ ހުށަހަޅައި ސ. މަރަދޫ / ގުލްޒާރުގެ، ޒާހިރު ހުސައިން (ދރ. ކާޑު ނަންބަރު: A017785)، ސ. މަރަދޫ / ޖަވީން، އަބްދުﷲ ޖަވީން(ދރ. ކާޑު ނަންބަރު: A053291)، ސ. މަރަދޫ / ސަންރޯޒް، އާޒިމް ސަޢީދު(ދރ. ކާޑު ނަންބަރު: A319037)، ސ. މަރަދޫ / ސަންރޯޒް، އަޙްމަދު އިޔާދު ސަޢީދު(ދރ. ކާޑު ނަންބަރު: A319040)، ސ.ހިތަދޫ / ސަބުނަމްގެ، މުޙައްމަދު އަރީފް(ދރ. ކާޑު ނަންބަރު: A161308)، ސ. މަރަދޫ / ގުލްޒާރުގެ، އަޙްމަދު އަޒީމް(ދރ. ކާޑު ނަންބަރު: A278159)، ސ. މަރަދޫ / ގުލްޒާރުގެ، އިބްރާހީމް އަނީސް(ދރ. ކާޑު ނަންބަރު: A304431)، ސ. މަރަދޫ / ގުލްޒާރުގެ، ހަސަން އަލީ(ދރ. ކާޑު ނަންބަރު: A277564)، ސ. ހިތަދޫ / ސަބުނަމްގެ، ޝިހާމް އަޒީމް(ދރ. ކާޑު ނަންބަރު:A125120)، ސ. މަރަދޫ / ގުލްޒާރުގެ، މަރިޔަމް ޖުމާނާ(ދރ. ކާޑު ނަންބަރު: A278160) އާއި ސ. ހިތަދޫ / ސަބުނަމްގެ، އާއިޝަތު އަޒީމާ(ދރ. ކާޑު ނަންބަރު: A304429) އެވެ.

- **ޝަރީޢަތުގެ ނިންމުން:**

01. އައްޑޫއަތޮޅު މަރަދޫ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 71/S3C/2014 ޤަޟިއްޔާގެ ޝަރީޢަތީ ނިމުނުއިރުގެ ރިޕޯޓުން ބެލުނު، އެޤަޟިއްޔާއަކީ، ސ. މަރަދޫ ގުލްޒާރުގެ އަހުލުވެރިން ހުށަހެޅުއްވި ތަރިކައިގައި ހިއްސާ، ސ. މަރަދޫ "ގުލްޒާރުގެ" ނަމަކަށް ކިޔާ ގޭގެ ގޯތީގެ ތަރިކައިގެ މައްސަލަ، އައްޑޫއަތޮޅު މަރަދޫ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 19/S3C/2013 ޤަޟިއްޔާއިން ބަހައި، ވާރިސުންގެ މެދުގައި ބަހައިދިނުމަށް ނިންމި 21 ނޮވެމްބަރު 2013 ދުވަހު ނިންމާފައިވާކަމާ، އިސްތިއުނާފުކުރުމުގެ ގޮތް ގޯތީގެ ރިޕޯޓުގެ

ދުރުވެރިކޮށްދެއްވުން އެދި އެމަނިކުފާނުގެ އަންހެން ދަރިފުޅު، ސ. މަރަދޫ [illegible] [illegible] ހުސައިން(ދރއ ކާޑު ނަންބަރު A017785) ހުށަހަޅުއްވުން ބައްލަވައި [illegible] މައްސަލައެއްކަމާއި،

[illegible] ސ. މަރަދޫ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 71/S3C/2014 ޤަޟިއްޔާއިން [illegible] ހުކުމުން [illegible] އިސްތިއުނާފުގައި [illegible] [illegible] "[illegible] [illegible] [illegible]"، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، ސ. މަރަދޫ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] "[illegible]" [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] ސ. މަރަދޫ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 19/S3C/2013 [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، 21 އޮކްޓޯބަރު 2013 ދުވަހު [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، ސ. މަރަދޫ [illegible] [illegible] ހުސައިން (ދރއ ކާޑު ނަންބަރު A017785) [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، ސ. މަރަދޫ [illegible] [illegible] ހުސައިން [illegible] ސ. މަރަދޫ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] ސ. މަރަދޫ "[illegible]" [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، ސ. މަރަދޫ [illegible] [illegible] ހުސައިން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ސ. މަރަދޫ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 04 [illegible]، ސ. މަރަދޫ "[illegible]" [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 04 [illegible]، [illegible] 04 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 01 [illegible]، [illegible] [illegible] 01 [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] 01 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] 03 [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] 07 [illegible] [illegible] 04 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ސ. މަރަދޫ "[illegible]" [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

އެއީ މަރުޙޫމް ސަފީރާ އާއި އާދަމް ސަޢީދު އާއި އަޙްމަދު ޒިޔާދު ސަޢީދުއާ މި 04 މީހުން އެއްބަފާވުމުގައި ނުވާތީ، ފާޑުގެ އަނެއް ހުރަހެއް ނެތުމާ އެއްބަފާ ގޯތިއެއްދޫކުރުން ނުލިބޭނެކަމުން، މިމައްސަލާގައި ވާރިސުންގެ މެދުގައި ގޯތިބިމުގެ އެއްބަފާވުމުގެ ނުލިބޭ ބައެއް މިޤާނޫނުތަކުގައިވާ ހުށަހަޅައެވެ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 1/2002 (23 ޖުލައި 2002) "ދިވެހިރާއްޖޭގެ ބިމުގެ ޤާނޫނު" އާއި މިޤާނޫނުގެ ދަށުން ހެދިފައިވާ ގޯތިދޫކުރުމުގެ ޤަވާޢިދުގެ ބަޔާން "ނަމޫނާ ދުރު ތަރިކައިން ލިބިގެން ބަހާލަން ގޯތީގެ ބިމުން ވިއްކާފައިވާ ގޮތުން" ގައިވާ ގޮތުގެ މަތިން "ގޯތިފުޅުގެ" ނަމުގައި ދިން ގެއްލި ގޯތި ވާރިސުންގެ ދެމެދުގައި ބަހައި ސަފީރާއަށް ދިނުމަށް ޝަރީޢަތުން ޤާނޫނުގައި ބުނެފައިވާ ވާރިސުން ހިއްސާ ލިބުނު ޙިއްޞާ، މިއަދާއި ހަމައަށް "ގޯތިފުޅުގެ" ނަމުގައި ހުރި ގޯތި ޙިއްޞާ ބަހައިލެވިފައިވާ އެއް، ސަ.މަރަދޫ ގޯތިފުޅުގެ އާދަމް ޚަލީލާ އާއި މަރުޙޫމް ސަފީރާ އާއި ސަ.މަރަދޫ ޢަލީން ޢަބްދުﷲ ޢަލީން އާއި ސަ.މަރަދޫ ޝަރީފާ އާދިލް ސަޢީދު އާއި އަޙްމަދު ޒިޔާދު ސަޢީދު އާއި ސަ.ހިތަދޫ ސަމާޙާގެ ފާތިމަތު އަމީނާ އާއި މުޙައްމަދު އަލީފު އަދި ސަ.މަރަދޫ ގޯތިފުޅުގެ އަޙްމަދު އަމީން އާއި ސަ.ހިތަދޫ ސަމާޙާގެ އާމިނަތު އަލީފާ އާއި އިބްރާހިމް އަޙްމަދު އާއި ޚަދީޖާ އަލީފާ މި 11 (އެގާރަ) މީހުންގެ ދެމެދުގައި ސަ.މަރަދޫ "ގޯތިފުޅުގެ" ނަމުގައި ހުރި ގެއްލި ގޯތި ބަހައި، މިގޯތީގެ ބިމުން، ޙިއްޞާ ދެއްވުމަށް 11 މީހުންގެ ތެރެއިން ކޮންމެ މީހަކު 608 (ހަސަތޭކަ އަށެއް) އަކަފޫޓުގެ ބިން ލިބިގެންވާ ގޮތަށް، ކޮންމެ ވާރިސަކަށް ލިބޭ ބިމަށް އަންގައިވާ ޢިމާރާތް ޚަރަދުކޮށްފައި ތަކެއްޗަކީ އެބިމެއް ލިބޭނެ މީހެއްގެ މިލްކު ތަކެތިކަމުގައި ބެލެވިގެން ކަނޑައަޅައި، މިގޮތުގެ މަތިން ޙުކުމްކޮށް މިޝަރީޢަތް ނިންމައިދެވުނު. މިފަދައިންނެވެ. އަންގައި ޙުކުމްކުރެވުނު.

02- އެއްގެއަށްވުރެ މަރުދޫ ގުދިސްޓްރިކް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 71/S3C/2014 ޝަރީޢަތް ނިންމާފައިވާ ސަރަޙައްދު ނުވަތަ ގޯތިކޮޅު އެނގޭވަރުވާ ގޮތުން ބަޔާނެއް ނެތް، އެޝަރީޢަތް އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް ސ. މަރަދޫ / ގޯތިފުޅުގެ، އާމިނަތު ޝަހީމާ އާއި ސ. މަރަދޫ / ގޯތިފުޅުގެ، މަރުޙޫމް ސަފީރާގެ ވާރިސުން ހުށަހަޅައި ނިންމާފައިވާ އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް ބޭނުންވާކަމަށް ހުށަހަޅައިފިން، އެކަމުގެ މަޢުލޫމާތު މިމައްސަލަ މިކޯޓުގައި ބެލި ފަހުން އެދުނު ނަމަވެސް، އިދާރީ ހިނގުމުން، އެއްރަކަމެއް އިސްތިއުނާފު މިމައްސަލާގައި މިކޯޓުގައި ބަލައިގެން ފަރާތަށް އަންގައިދެވުނު (31 ޖަނަވަރީ 2017 ގައި) އެއްރަކަމެއްގައި ހުރި ތަފްސީލު ހުށަހަޅަފައިވާ، އަދި އިތުރުން 05

[illegible] [illegible]، މިމައްސަލައިގައި ބޭއްވުނު އަޑުއެހުންތަކުގައި މިމައްސަލައިގައި ހިމެނޭ ފަރާތްތަކުން ފާހަގަކޮށްފައިވެއެވެ.

- ފުރަތަމަ ނުކުތާއަކީ: [illegible] [illegible] ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު S3C/2013/19 އާއި 21 އޮކްޓޯބަރު 2013 ގެ ނިމުނު ފުލްބެންޗުން ސ. [illegible] "[illegible]" [illegible] [illegible] [illegible] އިންސާފު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ނަންބަރު 71/S3C/2014 (21 ޖުލައި 2016) ފުލްބެންޗުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޤާނޫނުއަސާސީގެ 143 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) އާއި [illegible] [illegible] ނަންބަރު 03/SJ-SC/2011 [illegible] [illegible] ބުނެފައި ނުކުތާއެކެވެ.
- ދެވަނަ ނުކުތާއަކީ: [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޤާނޫނު ނަންބަރު 24/76 ([illegible] ޤާނޫނު)ގެ 5 ވަނަ މާއްދާއާއި [illegible] ބުނެފައި ނުކުތާ އެކެވެ.
- ތިންވަނަ ނުކުތާއަކީ: [illegible] [illegible] [illegible] ކޯޓުގެ 71/S3C/2014 ވަނަ ނަންބަރު ފުލްބެންޗުގައި މައްސަލައިގައި ހިމެނޭ [illegible] ބުނެފައި ނުކުތާއެކެވެ.
- ހަތަރުވަނަ ނުކުތާއަކީ: [illegible] [illegible] ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ 71/S3C/2014 ފުލްބެންޗުން [illegible] [illegible] 5 ވަނަ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2011/SC-A/23 ފުލްބެންޗުގައި [illegible] [illegible] ބުނެފައި ނުކުތާއެކެވެ.

- ފަސްވަނަ ނުކުތާއަކީ: ޝަރުޢީ ގޮތުންނާއި ޤާނޫނީ ގޮތުންނާއި އަދި [illegible] [illegible] ބަލާއިރު މިމައްސަލައިގަ އެންމެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ފައިސާގެ [illegible] 600 [illegible] [illegible] [illegible] / [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ނުކުތާއެވެ.

3- [illegible] [illegible] 71/S3C/20 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

ސ. [illegible] / [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] ސ. [illegible] / [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އަދި [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

3-1 [illegible] [illegible]: 21 [illegible] 2013 ގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 19/S3C/2013 [illegible] ސ. [illegible] "[illegible]" [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 71/S3C/2014 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 143 [illegible] (ހ) [illegible] [illegible] [illegible] 03/SJ-SC/2011 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އަދި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]،

[illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

ބެލުމުގައި، އެފަދަ އެއްވެސް ނިންމުމުގައި ހުރަސް އެޅިދާނެފަދަ އެއްވެސް ނިންމުމުގައި ހަމަ އަދުލުވެރިކަމާ ކޯޓުން ނިންމުމުގައި އަދުލު އިންސާފުގެ ހަމަތަކާ ދިފާޢުކުރުމަށްޓަކައި، އެއްވެސް ކޯޓަކުން ނިންމާފައިވާ މަސައްކަތެއް ނިންމާފައިވާ ޤާނޫނު ނިމުމަކަށްގެނެސްދޭ އެމަސައްކަތް އިސްތިޤުލާލިއްޔަތުގެ ބޮޑުކަމާ އެއްގޮތުން މި ކަނޑައެޅުމުގެ ކޯޓުގެ ޤަރާރުތަކުގައި، ކޯޓުން ނިންމާފައިވާ ބަޔާންކޮށްފައިވާ ހުރި މިބާރު އެމަސައްކަތަށް ނިންމުމީ ކޯޓު ހިފެހެއްޓޭ މަރުކަޒުގައި ފަހު މިފަދަ މަރުކަޒުގެ ކޯޓުތަކުގެ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 143 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) އާއި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2011/SC-SJ/03 "ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ކޯޓު އަމުރު" އިންވެސް އަންގާފައިވެއެވެ.

އެހެންކަމުން، ކޯޓުން މަސައްކަތުގެ މަސްއޫލިއްޔަތުގެ މައްޗަށް ނިންމާފައިވާ ނިންމާފައިވަނީ ހުސްއެޅިގޮތުގެމަތިން ނަމަ އޮޅުން ނުވަތަ އެއްޗެއް ހިނދު މަދަނީ ކޯޓުން ނިންމާ ނިންމުމަކީ އިސްތިސްނާއާ ކޯޓުން ބެލެހެއްޓުމުގެ ނިންމާފައިވާ ވަނަކަން އެނގޭއިރު، އިސްތިސްނާކުރެވިފައިވާކަމަށް، ސ. މަރަދޫ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 71/S3C/2014 ޤަޟިއްޔާއިން ނިންމާފައިވާ ނިންމުމަކީ ހަމަ އެ ކޯޓުގެ ނަންބަރު 19/S3C/2013 ޤަޟިއްޔާއިން — ސ. މަރަދޫ "ގުލްފިގެ" ނަމަކަށްކިޔާ ގެއާއި މިގޮޅިގައިވާ އެންމެކައިރި މުދަލުން ވާރިސުންނަށް ލިބިގެންވާ ބައިބަހާ ކަނޑައެޅިފައިވާ ޙިއްސާ މިފަދައިން އެއްބައި ކޮޅި އަތުން އެންމެހައިކަންކަން ބާރުވެރިކަމާ ނިންމާފައިވާކަމަށް މިއަދަށް މި ކޯޓުގެ އިސްތިސްނާކުރި ފޮނުވާ ބަޔާން ބަޔާންކޮށްފައިވުން، އަ ދި ޤަޟިއްޔާގައި ނިންމާފައިވާ ނިންމާފައިވާކަން ބެލިއިރު،

ސ. މަރަދޫ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 19/S3C/2013 ޤަޟިއްޔާގައި ވަކި އަތުވެދިޔަ ވާރިސުން ފުރާ ފާރިސުން ސްޓޭޓަސް، ތަރިކަ މުދަލުގެ ގޮތުގައި ހުރި ތަކެތިކޮޅު ކަމަށްވާތީވެ، ތަރިކައިން ކަނޑާ ވާރިސުން ލިބޭ މިންވަރު ކަނޑައެޅުމުގައި، ތަރިކަގައި ހުރި ތަކެތީގެ ތެރެއިން ފައިސާ ބަހައިދިނުމުގެ މަސައްކަތް އަ ޤަޟިއްޔާގައި ސ. މަރަދޫ ގުލްފިގެ ބަހައިދިނުމަށްވާކަމެވެ،

ސ. މަރަދޫ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 71/S3C/2014 ޤަޟިއްޔާ ކަނޑައެޅުމާ ގުޅޭ އިސްތިސްނާ ފޮނުވަންޖެހޭ ގުލްފިގެ ވާރިސުންގެ މައްޗަށް ބަހައިދިނުމުން ޤަނޫނުގެ ގޮތުގައި މަސައްކަތްކުރެވުނުކަމަށް، އަ ޤަޟިއްޔާގައި ސ. މަރަދޫ

[illegible] ވާރިސުންގެ މެދުގައި [illegible]، [illegible] ސ. [illegible] ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 19/S3C/2013 ޝަރީޢަތުގައި ނިންމާފައިވާ [illegible] 11 [illegible] ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 71/S3C/2014 ޝަރީޢަތުގައި [illegible] 16 ވަނަ ނަންބަރުގެ (ހ) ގައި [illegible]

[illegible] ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 71/S3C/2014 ޝަރީޢަތުގައި [illegible] "[illegible]" [illegible].

3-2 [illegible]: [illegible] ނަންބަރު 24/76 ([illegible])ގެ 5 ވަނަ [illegible]

ސ. މަރަދޫ [illegible] ސ. މަރަދޫ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 19/S3C/2013 [illegible] ސ. މަރަދޫ [illegible] ސ. މަރަދޫ [illegible] ސ. މަރަދޫ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 19/S3C/2013 [illegible] ސ. މަރަދޫ [illegible] 19/S3C/2013 [illegible] ސ. މަރަދޫ [illegible] ސ. މަރަދޫ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 71/S3C/2014 [illegible] ސ. މަރަދޫ [illegible] 19/S3C/2013 [illegible]

އެހެންކަމުން، ސ. މަރަދޫ [illegible] ސ. މަރަދޫ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 71/S3C/2014 ޤަޟިއްޔާގައި [illegible] ސ. މަރަދޫ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 71/S3C/2014 ޤަޟިއްޔާގެ، [illegible] 16 ވަނަ [illegible] (ހ) [illegible].

3.3. [illegible]: [illegible] މަރަދޫ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ 71/S3C/2014 ވަނަ ނަންބަރު

[illegible]

އަދި [illegible] މަރަދޫ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ 71/S3C/2014 [illegible] 5 ވަނަ [illegible] 2011/SC-A/23 [illegible]

[illegible] މަރަދޫ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 71/S3C/2014 [illegible]

[illegible]

[illegible] 71/S3C/2014 [illegible]

[illegible]

މި ނުކުތާގައި [illegible]

[illegible] 71/S3C/2014 [illegible]

[illegible] 600 [illegible] 15 [illegible] 2 [illegible]

[illegible] 71/S3C/2014 [illegible] 5 [illegible] 2011/SC-A/23 [illegible]

އައްޝައިޚު ވަރަދު ފެޑެރަލް ކޯޓުގެ 71/S3C/2014 ޤަޟިއްޔާއިން ޝަރުޢީ މަސްދަރެއް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2011/SC-A/23 ޤަޟިއްޔާގައި ޝަރުޢީ މަސްދަރަކީ އެއްބަސްވެފައިވާ، އަދި އަމުރަކީ ދީ ދައުލަތުގެ ނަޒަރުކޮށް، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2011/SC-A/23 ޤަޟިއްޔާގައި ޝަރުޢީ މަސްދަރަކީ ވެސް މަސްދަރެއްކަމާއި، އެމަސްދަރުގައި ފާހަގަކޮށްފައިވާ ޤާނޫނުތަކަށްވުރެ ކަނޑައަޅާ މަސްއޫލު ބަލައިގެން، ބިނާވެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ ދަށުން ހިންގޭއިރު ގޮތުގެ އަދި މަތީގައި ނަޒަރިއްޔާ ނަފްސުގެ ދުސްތޫރު މަޤްބޫލު ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ އިތުރުން ދެކެވޭ އެހެނިހެން ދިރާސާތަކުގެ ފާހަގަކުރެވޭ ދުސްތޫރު ތަޢާރުފުވެ ކަނޑައެޅި، ބިނާވެ އަސާސީ ޙައްޤުތަކާއި އިންސާފުގެ ޙައްޤުތަކާ މަޤްބޫލު ކަމަށާއި، އަދި އަޑުއެހުން އަމަލުކުރަމުން ޤާނޫނީ ފެނުނު ގަބޫލުކުރާ ޤާނޫނު ކަމަށްވާތީ، އިސްލާމް ދީނުގެ އަސާސްތައް އިސްލާމީ ޝަރީޢަތުގެ، ބިނާވެ ޤާނޫނު ނަޒަރިއްޔާ ތަޢާރުފުވެ ކަނޑައެޅިފައިވާ ބިނާވެ އަސާސީ ޙައްޤުތަކާއި އިސްލާމީ ޝަރީޢަތުގެ ކަމުގައިވާ އެދުސްތޫރީ ކަނޑައެޅިފައިވާ، އައްޝައިޚު ވަރަދު ފެޑެރަލް ކޯޓުގެ 71/S3C/2014 ޤަޟިއްޔާއިން ޝަރުޢީ މަސްދަރަކީ ވަކި މަސްދަރެއްކަމާއި، އެއީ ތަޙްޤީޤު ވެސް ޝަރީޢަތުގައި ދެމެހެއްޓޭ ޙައްޤުތަކާ ބެހޭ ގޮތް ދޭ މަސްދަރެއްކަމާއި،

ތަޙްޤީޤު ކުރިއަށް ޝަރީޢަތުގެ ގޮތުގައި ބައްލަވާ ޤާނޫނުގެ ބިނާ ބަލައިގަތުމުގައި ސަރުކާރުގެ ޙައްޤުން ބައްލަވާފައިވާ ގޮތް ބަލައިގަތުމުގެ އަމުރު ބައްލަވާ އުސޫލުތައް ދެކެވޭ ކަމަށާއި، އަދި ބިނާ ބަލައިގަތުމުގެ ޝަރީޢަތުގެ ބިނާ ތަޙްޤީޤުގެ ހުކުމްގަބޫލުކުރާ ދެކޮޅަށްވާ ކަމުގައިވާތީ، މިއީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ބިނާވާ ޤާނޫނު (ޤާނޫނު ނަންބަރު 1/2002) އަށް އަމަލުކުރަން ފެށިއިރު ސަރުކާރުން ކޯޓުތަކުން އަމަލުކުރަން އަސާސީ ޙައްޤުތަކާއި، ވީހެން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2008/HC-A/288 ޤަޟިއްޔާގެ ފަނޑިޔާރުންގެ ނިންމުންތަކުގެ 4 ވަނަ ނަންބަރުގެ (ނ) އިންސާފު ދޭހަވާ އެހެނިހެން ޢަމަލުތަކާއި،

ސ. ވަކީލު ގެއްލުމުގެ ޝަރީޢަތުގެ ދަށުގައި ބަލައިގަތުމަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖިނާއީ ޤާނޫނު 5 ވަނަ އިސްލާހު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނު (ޤާނޫނު ނަންބަރު 25/2015) އަށް 27 ޑިސެމްބަރު 2015 ގައި އަމަލުކުރަން ފެށުނު ކަމަށްވެފައި، ޖިނާއީ ޤާނޫނު ގެނައުމަށް އިސްލާހު ބަލައިގެން، ޝަރީޢަތަށް ބަލައިގެން މިޤާނޫނު ވަކި ވަޒީފާތަކުން ދެކޮޅު އެއްބަސްވުމުގެ އެހެން ގޮތަކުން ނުބައި ބިނާވެ ބެލެވޭ ޙައްޤުތަކަށް ނިސްބަތްވާ

[illegible]

[illegible] ކޯޓުގެ ނަންބަރު 71/S3C/2014 [illegible]

[illegible]

[illegible] ކޯޓުގެ ނަންބަރު 19/S3C/2013 [illegible] 7 [illegible] 09 [illegible] 2009 [illegible] ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2008/HC-DM/14 [illegible]

[illegible] 15 [illegible]

3.4 ހަތަރުވަނަ ކަމަކީ: ޝަރުޢީ ގަވާއިދާއި ޤާނޫނާއި އަދި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހަމަތަކަށް ބަލާއިރު މިމައްސަލާގައި އެދުނު މަސްލަހަތު ހަރަކާތް ގޮތަށް ފުރިހަމަކޮށްފައިވާ 600 ރުފިޔާގެ ޖޫރިމަނާ ބާކީ ވުމަކީ، ނުވަތަ ދިވެހި ފަރާތެއް ހޯދަން ގޮސް މި ބިމުން ނިވެބޮން ކުރުމުގެ ފަރާތްތަކުން ސަރުކާރުން އެއްވެސް ގަވާއިދެއް ތަބާކުރަންޖެހޭ ކަމަށް ބޭނުން ކުރިޔަސް ނިންމުމުގެ މައްސަލަ ބަލައިނުދޭ،

ސަރުކާރުން ހުށަހަޅާފައިވާ މައްސަލައިގައި އެދުނު މަސްލަހަތު ހަރަކާތް ގޮތަށް އެ މައްސަލާގައި ހިމެނޭ ވާކަމަށް ނުވަތަ ވަކި ބައެއް ބޭނުންވާ ގަވާއިދުތަކާއި ބަލައިގަނެ ނުވާކަމާއި، ހުށަހަޅާފައިވާ މައްސަލައިގައި ފިޔަވަޅުއެޅުމުގެ ކަމަށް ޤާނޫނުއަސާސީއާއި ޤާނޫނުގައި ވަކި ގޮތަކަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ ކަމުގެ ދަށުން، އެއީ އެމައްސަލާގައި އަމަލުކުރަންޖެހޭ ގަވާއިދާއި، ޤާނޫނުއަސާސީގެ 142 ވަނަ މާއްދާގައި "..ޤާޟީން ތަބާވާންޖެހޭނީ ޤާނޫނުއަސާސީއާއި ޤާނޫނަށް. ޤާނޫނުއަސާސީއާއި ޤާނޫނުގައި ކަނޑައަޅާފައި ނުވާ ކަންކަން ނިންމުމުގައި އިސްލާމީ ޝަރީޢަތުގައި އެކަމަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ ގޮތް ޤާޟީން ބަލަންވާނެއެވެ..." މިގޮތުން ބައްލަވާލެއްވުމުން، ސަރުކާރުން މައްސަލައާ ބެހޭގޮތުން ނިންމުމުގައި އެ މައްސަލައާ ބެހޭ ގޮތުން ނުވަތަ ގާނޫނީ އަމަލުކުރަންޖެހޭ ސިފަތަކެއް އެހެން ޤާނޫނުތަކާއި، މައްސަލައިގައި ހިމެނޭ ގާނޫނު ނުވަތަ ގާނޫނީ ބާރުގައި ހުރި ކަންކަމާއި، ޤާނޫނުއަސާސީއާއި ޤާނޫނުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ގޮތުގެ މަތިންކަމާއި، ޤާނޫނުއަސާސީއާއި ޤާނޫނުގައި ވަކިގޮތަކަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ ކަމަށް، ޤާނޫނުއަސާސީގެ 274 ވަނަ މާއްދާގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ މާނައާއި އެއްގޮތްވާގޮތުގެ މަތިން އިސްލާމީ ޝަރީޢަތުގައި އެކަމާ ކަނޑައަޅާފައިވާ ގޮތުގެ މަތިންކަމާއި،

އެހެންކަމުން، އިސްތިއުނާފުކުރުމުގައި މީދޫ، ސ. މަރަދޫ ފޭދޫ ކޯޓުގެ ނަންބަރު 71/S3C/2014 ޤަޟިއްޔާގައި ހިމެނޭ ބަޔާންކުރި ބަލާއިރު ބައްޔަކާއިމެދު ދިވެހިރާއްޖޭގެ ބިމުތަކުގެ ޤާނޫނީ ގޮތުގައިވާކަމާއި، އަދި ޤާޟީންނަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ ވަކިކޮށްފައިވާ ގޮތުގެ މިންގަނޑުތަކުން، އެއީ އެ މައްސަލާގައި އެދުނު މަސްލަހަތު ހޯދުމަށް ބޭނުންކުރެވޭނެއެވެ.

3.5. ފަސްވަނަ ކަމަކީ، މިޤަޟިއްޔާގެ ޝަރީޢަތުގެ އަޑުއެހުންތައް ބޭއްވުމަށްޓަކައި، 2017 ޖަނަވަރީ 31 ވަނަ ދުވަހުގެ 9:45 އަށް މިކޯޓަށް ޙާޟިރުވުމަށް އަންގައި، މިމައްސަލާގައި ހިމެނޭ އެންމެހައި ފަރާތްތަކަށް ކޯޓުން ޙާޟިރުވުމުގެ އަމުރު ފޮނުވިފައިވާކަމާއި، ކޯޓުން ޙާޟިރުވުމުގެ އެ އަމުރުތަކުގެ ތެރެއިން އާދިލް ސަޢީދު އާއި އަޙްމަދު އިޔާދު ސަޢީދު ޙާޟިރުކުރުވުމަށް ނެރުނު މިކޯޓުގެ ނަންބަރު: HC(S)B-1/2017/06 (04 ޖަނަވަރީ 2017) "ކޯޓަށް ޙާޟިރުވުމުގެ އަމުރު" އާއި ނަންބަރު: HC(S)B-1/2017/07 (04 ޖަނަވަރީ 2017) "ކޯޓަށް ޙާޟިރުވުމުގެ އަމުރު" އަޙްމަދު އިޔާދު ސަޢީދު އާއި ހަވާލުކުރެވިފައިވިނަމަވެސް އެދުވަހުގެ އަޑުއެހުމަށް އާދިލް ސަޢީދު އާއި އަޙްމަދު އިޔާދު ސަޢީދު މިކޯޓަށް ޙާޟިރުވެފައި ނުވާތީ، އެދުވަހުގެ އަޑުއެހުން ބޭއްވިފައިވަނީ އެފަރާތްތަކުގެ ޣައިރު ޙާޟިރުގައިކަމާއި،

އަދި ފަހުން މިޤަޟިއްޔާއާ ގުޅިގެން ޝަރީޢަތުގެ ދެވަނަ އަޑުއެހުމެއް 2016 ފެބްރުއަރީ 14 ވަނަ ދުވަހަށް ތާވަލުކުރެވުނަސް، އެދުވަހުގެ 10:15 އަށް މިކޯޓަށް ޙާޟިރުވުމަށް އަދި މައްސަލާގައި ހިމެނޭ އެންމެހާ ފަރާތްތަކަށް ކޯޓުން ފޮނުވިފައި ވިނަމަވެސް، މިކޯޓުގެ ނަންބަރު: HC(S)B-1/2017/27 (31 ޖަނަވަރީ 2017) އާއި HC(S)B-1/2017/29 (31 ޖަނަވަރީ 2017) އާއި HC(S)B-1/2017/30 (31 ޖަނަވަރީ 2017) އާއި HC(S)B-1/2017/31 (31 ޖަނަވަރީ 2017) އާއި HC(S)B-1/2017/34 (31 ޖަނަވަރީ 2017) "ކޯޓަށް ޙާޟިރުވުމުގެ އަމުރު" އާދިލް ސަޢީދު އާއި މުޙައްމަދު ޝަރީފް އާއި އިބްރާހީމް އަންވަރު އާއި އަޙްމަދު އަނީސް އަދި މަރިޔަމް [illegible] [illegible] [illegible] ގަޔާން މި ފަރާތްތަކަށް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މިކޯޓުން [illegible] އެދުވަހުގެ އަޑުއެހުން މިކޯޓުގައި [illegible] [illegible] ޣައިރު ޙާޟިރުގައިކަމާއި، އަދި އެދުވަހު މި ޤަޟިއްޔާގެ ޝަރީޢަތުގެ އަޑުއެހުންތައް ނިމިފައިވާކަން އެނގޭކަމާއި،

އަދި ފަހުން މިޤަޟިއްޔާގެ ދެވަނަ ޝަރީޢަތުގެ ޖަލްސާ ބޭއްވުމަށްޓަކައި [illegible] [illegible] (05 ފެބްރުއަރީ 2018) ގެ 08:45 އަށް މިކޯޓަށް ޙާޟިރުވުމަށް އަންގާ މިކޯޓުގެ ނަންބަރު: 2016/HC-S-A/88 (05 ފެބްރުއަރީ 2018) "ކޯޓަށް ޙާޟިރުވުމުގެ އަމުރު" މުޙައްމަދު އަނީސަށް ހަވާލުކޮށް، [illegible]

މިކޯޓަށް ހުށަހަޅުއްވައިދެއްވި އަދި އާދިލް ސަޢީދު އާއި އަހުމަދު އިބްރާހީމް ކުރި ތަޙުޤީޤުކޮށްދެއްވާ މިމައްސަލާގެ ޙުކުމް ކުރިޔަށްގެންދިޔުމުގައި މުޅިއެއްކޮށް، އާދިލް ސަޢީދު އާއި އަހުމަދު އިބްރާހީމްގެ އާއި ބަޔާނަށް ކުރެވިފައިވެއެވެ.

3.6 ހަމަހަމަ ކަމަށާ، ސ. މަރަދޫ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 71/S3C/2014 ޤަޟިއްޔާ އިސްތިއުނާފުކުރިފަރާތުން އާދިލް ހުސައިން އާއި މަރިޔަމް ސަރުކާރުގެ ފަރާތުން ދިފާޢުކުރާގެ ކަމަށް ހުށަހަޅާ ނުކުތާތަކުގެ މައްޗަށް ބެލުމުން، އިސްލާމީ ޝަރީޢަތާއި ޤާނޫނާ ޚިލާފަށް އެކޯޓުން ހުކުމުން، މި މައްސަލަ މިކޯޓުގައި ބެލި ފަނޑިޔާރުން ދެކެނީ، އިސްތިއުނާފުކުރިފަރާތުގެ ސ. މަރަދޫ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 71/S3C/2014 ޤަޟިއްޔާގައި ނިންމާފައިވާ ޙުކުމަކީ ބަދަލުގެނައުމަށް ޖެހޭ ޙުކުމެއް ކަމަށް ދެކިދާނެ ސަބަބެއް ނެތްކަމަށް ނިންމައިފިއެވެ.

- **ޙުކުމް:-**

ދެންފަހު، އިސްވެ ބަޔާންކޮށްދިޔަ ސަބަބުތަކާއި އުސޫލުތަކަށް ބަލައިލުމުން، ސ. މަރަދޫ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 71/S3C/2014 ޤަޟިއްޔާގައި އެކޯޓުން ނިންމާފައިވާ ޙުކުމް، މި މައްސަލަ މިކޯޓުގައި ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ އިއްތިފާޤުން ތަޞްދީޤުކުރީމެވެ.

މިޤަޟިއްޔާ ބަލައި ޙުކުމް ކުރީ:

ފަނޑިޔާރު ޢަލީ ސަމީރު　　ފަނޑިޔާރު ޝުޢައިބު ހުސައިން ޒަކަރިއްޔާ　　ފަނޑިޔާރު ޝުޖާޢު އުސްމާން
ރިޔާސަތު